

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาเรื่องการต่อต้าน (Civil Disobedience) คืออะไร มีข้อเกิดมาอย่างไร และมีการอ้างเหตุผลในการสนับสนุนการกระทำอย่างไร และ เหตุผลชนิดไหนที่จะทำให้การต่อต้านชอบธรรมได้ ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นการท้าทายความคิดของนักการเมือง นักวิจารณ์ ตลอดจนนักปรัชญาที่อยู่ในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในปัจจุบันเป็นอย่างมาก

นักวิจารณ์บางท่านเชื่อว่า การต่อต้านเป็นการกระทำทางการเมือง ส่วนบางท่านเชื่อว่า การต่อต้านเป็นการกระทำที่เกิดจากความสำนึกในเรื่องของศีลธรรมหรือ มโนธรรม แต่โดยส่วนรวมแล้วนักวิจารณ์เชื่อว่า การต่อต้านคือการกระทำที่ต่อต้าน หรือ ท้องการลบถางสิ่งที่ไม่ชอบธรรมในสังคม ที่พวกเขาอาศัยอยู่ และวิธีการนี้ต้อง เป็นวิธีสุดท้าย แล้ว หลังจากที่ไม่สามารถใช้วิธีการที่ถูกต้องได้ตามกฎหมาย ฉะนั้น การกระทำนี้จึงถือว่าการกระทำที่อยู่นอกกฎหมายหรือผิดกฎหมาย

เมื่อการต่อต้านเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย นักการเมืองถือว่า ผู้ต่อต้านจะอ้างเหตุผลอะไร เพื่อสนับสนุนการกระทำของพวกเขาและแสดงให้เห็นว่าการกระทำของพวกเขาชอบธรรมหรือทำอย่างไร เหตุผลที่พวกเขานำมาอ้างนั้นจึงจะสบลางความผิดต่อพันธะในการเชื่อฟังกฎหมายได้ ดังนั้น ผู้ต่อต้านนี้จึงสำคัญเป็นอย่างมาก และยังในการเมืองระบอบประชาธิปไตยแล้ว ปัญหาที่ยังน่าสนใจเป็นอย่างมาก เพราะการเมืองในระบอบนี้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง และการมีส่วนร่วมนี้ยังหมายถึงการให้ประชาชนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ใ้ในทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นต้องเป็นไปเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องการเมืองการปกครอง แต่ความเห็นเห็นตรงกันเป็นความเห็นพ้องต้องกันที่เรียกว่า " Consensus " และเมื่อประชาชนไม่เห็นด้วยกับ Consensus ประชาชนก็ยังสามารถแสดงความรู้สึกความต้องการของตนได้อีก โดยการแสดงมติมหาชน (Public Opinion) ฉะนั้น ถ้าการเมืองเป็นระบอบประชาธิปไตยแล้ว การต่อต้านควรจะ

ต่อธรรมชาติหรือไม่ และการล้างเหตุผลอย่างไรที่ทำให้การถือแห่งชอบธรรมได้ ปัญหาเหล่านี้ นับว่าเป็นการหาทายนักปรัชญาเป็นอย่างมาก

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์ และวิจารณ์ปัญหาเรื่องความชอบธรรมของการถือแห่ง และมีวัตถุประสงค์อยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ว่าเกณฑ์ตัดสินใดที่สามารถตัดสินได้ว่าการถือแห่งชอบธรรมหรือไม่ชอบธรรม
2. เพื่อแสดงให้เห็นเหตุผลสนับสนุน และโต้แย้งในปัญหาดังกล่าว
3. เพื่อแสดงให้เห็นว่าไม่มีการตัดสินใดเลยที่สามารถตัดสินการถือแห่งได้ทุกกรณี

3. แนวเหตุผลหรือสมมุติฐาน

1. การถือแห่งเมื่อบางคนจะเห็นว่าดีโดยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมกฎหมายไปในทางที่ดีขึ้น แต่เขาทราบดีว่าวิธีการนี้ไม่ใช่วิธีที่ดีจะนำความชอบธรรมมาสู่กฎหมายในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
2. ถ้าการถือแห่งเป็นสิ่งชอบธรรมแล้ว การกระทำตามวิธีการของกฎหมายก็ถูกต้องไม่มีค่า กล่าวคือ การกระทำที่ผิดกฎหมายกลับชอบด้วยกฎหมาย เป็นการขัดแย้งทางค่านิยมเหตุผลและปฏิบัติ
3. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้ออกาสในการเปลี่ยนแปลงทั้งกฎหมายนโยบาย และมติของรัฐบาลได้เสมอ โดยวิธีการทางกฎหมายกำหนดอยู่แล้ว การถือแห่งจึงเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น ฉะนั้น การตัดสินว่าการถือแห่งเป็นสิ่งที่ดีโดยอ้างหลักความชอบธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ไม่มีเหตุผลเพียงพอ

4. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

1. รวบรวมข้อมูลจากบทความและหนังสือ
2. วิเคราะห์เก็บประเด็นที่มีการอ้างสนับสนุนและโต้แย้งกัน
3. วิจารณ์ในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ตัดสินการถือแห่งนี้ชอบธรรม
4. วิจารณ์การถือแห่งกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
5. สรุปผลและเสนอแนะปัญหาที่พิจารณาต่อไป

5. ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การวิจัยได้เห็นว่าคาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อให้รู้วาทถกการและวิธีการอย่างไรที่เรียกว่า การข้อแห่ง
2. เพื่อให้เข้าใจว่าการข้อแห่งอาจเผลผลอะไรบางเป็นสิ่งที่ชอบธรรม
3. เพื่อให้เข้าใจว่าการข้อแห่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
4. เพื่อให้รู้ว่าการข้อแห่งมีข้อดีหรือข้อเสียอย่างไรบาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย